

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-302/18

X
κατά
Belgische Staat

(αίτηση του Raad voor Vreemdelingenbetwistingen
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

Απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 3ης Οκτωβρίου 2019

«Προδικαστική παραπομπή – Μεταναστευτική πολιτική – Καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες – Οδηγία 2003/109/ΕΚ – Προϋποθέσεις χορηγήσεως του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος – Άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α' – Σταθεροί, τακτικοί και επαρκείς πόροι»

Συνοριακοί έλεγχοι, άσυλο και μετανάστευση – Μεταναστευτική πολιτική – Καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες – Οδηγία 2003/109 – Χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος – Προϋπόθεση – Σταθεροί, τακτικοί και επαρκείς πόροι – Έννοια – Πόροι τους οποίους θέτει τρίτος στη διάθεση του αιτούντος – Εμπίπτουν – Προϋποθέσεις

(Οδηγία 2004/38 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 7 § 1, στοιχεία β' και γ'· οδηγία 2003/109 του Συμβουλίου, άρθρο 5 § 1, στοιχείο α')

(βλ. σκέψεις 26-31, 34-36, 40-44 και διατακτ.)

Σύνοψη

Προκειμένου να αποδείξει ότι διαθέτει σταθερούς, τακτικούς και επαρκείς πόρους ο αιτών το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος μπορεί επίσης να επικαλεστεί πόρους τους οποίους θέτει τρίτος στη διάθεσή του

Στην απόφαση X (C-302/18), που εκδόθηκε στις 3 Οκτωβρίου 2019, το Δικαστήριο ερμήνευσε την οδηγία 2003/109¹ κατά το μέτρο που προβλέπει ότι τα κράτη μέλη απαιτούν από υπήκοο τρίτης χώρας, προκειμένου να του χορηγηθεί το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, να αποδείξει ότι διαθέτει, για τον ίδιο και για τα εξαρτώμενα από αυτόν μέλη της οικογένειάς του, σταθερούς και τακτικούς πόρους, επαρκείς για τη συντήρηση του ίδιου και των μελών της οικογένειάς του, χωρίς να απαιτείται προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής του οικείου κράτους μέλους². Το Δικαστήριο έκρινε ότι ο όρος «πόροι» δεν αφορά αποκλειστικά τους ιδίους πόρους του αιτούντος το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, αλλά μπορεί επίσης να καλύπτει τους πόρους

¹ Οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες (ΕΕ 2004, L 16, σ. 44).

² Άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α'.

που τίθενται στη διάθεσή του από τρίτον, εφόσον, λαμβανομένης υπόψη της ατομικής κατάστασης του συγκεκριμένου αιτούντος, οι πόροι αυτοί είναι σταθεροί, τακτικοί και επαρκείς.

Η απόφαση αυτή εκδόθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του X, υπηκόου Καμερούν, και του Belgische Staat (Βελγικού Δημοσίου), σχετικά με την απόρριψη αίτησης για χορήγηση αδειάς εγκατάστασης και για υπαγωγή στο καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος. Στο πλαίσιο της αίτησής του, ο X είχε επικαλεστεί τους πόρους του αδερφού του και είχε προσκομίσει γραπτή ανάλυση δέσμευσης, υπογεγραμμένη από τον τελευταίο, στην οποία αυτός ανέφερε ότι θα μεριμνούσε ώστε ο X, καθώς και τα εξαρτώμενα από αυτόν μέλη της οικογένειάς του, να διαθέτουν σταθερά, τακτικά και επαρκή μέσα διαβίωσης. Η αίτηση απορρίφθηκε για τον λόγο ότι ο X δεν διαθέτει ίδιους πόρους, το δε γεγονός και μόνον ότι συντηρείται από τον αδερφό του δεν σημαίνει ότι διαθέτει τακτικό και σταθερό εισόδημα.

Το Δικαστήριο, αφού διαπίστωσε ότι ο περιεχόμενος στην επίμαχη διάταξη όρος «πόροι» συνιστά αυτοτελή έννοια του δικαίου της Ένωσης, επισήμανε ότι από το γράμμα της εν λόγω διάταξης, αυτό καθαυτό, δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί ούτε η φύση ούτε η προέλευση των πόρων στους οποίους αυτή αναφέρεται. Συγκεκριμένα, στις αποδόσεις της οδηγίας σε ορισμένες γλώσσες χρησιμοποιείται όρος ισοδύναμος προς τη λέξη «πόροι», ενώ στις αποδόσεις της σε άλλες γλώσσες χρησιμοποιούνται όροι ισοδύναμοι προς τον όρο «εισοδήματα». Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο προέβη σε ερμηνεία βάσει τόσο του σκοπού της οδηγίας όσο και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η επίμαχη διάταξη και συνήγαγε, μεταξύ άλλων, ότι η οδηγία δεν επιτρέπει, κατ' αρχήν, την πρόβλεψη επιπροσθέτων προϋποθέσεων σχετικά με την προέλευση των πόρων στους οποίους αναφέρεται η επίμαχη διάταξη.

Περαιτέρω, το Δικαστήριο έκρινε ότι από την εξέταση του γράμματος της συγκεκριμένης διάταξης της οδηγίας 2003/109, του σκοπού που αυτή επιδιώκει και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται, λαμβανομένων υπόψη των συγκρίσιμων διατάξεων των οδηγιών 2004/38³ και 2003/86⁴, προκύπτει ότι η προέλευση των πόρων στους οποίους αναφέρεται η διάταξη αυτή δεν αποτελεί καθοριστικό κριτήριο για το οικείο κράτος μέλος προκειμένου να εξακριβωθεί αν οι πόροι αυτοί είναι σταθεροί, τακτικοί και επαρκείς. Συγκεκριμένα, μολονότι έχουν διαφορετικό περιεχόμενο, οι προϋποθέσεις περί «πόρων» στις οδηγίες 2003/109 και 2004/38 μπορούν να ερμηνευθούν κατά τρόπο ανάλογο, υπό την έννοια ότι δεν αποκλείουν τη δυνατότητα του ενδιαφερομένου να επικαλεστεί πόρους προερχόμενους από τρίτο πρόσωπο, μέλος της οικογένειάς του. Επιπλέον, όπως προκύπτει από την οδηγία 2003/86, καθοριστικό στοιχείο δεν είναι η προέλευση των πόρων, αλλά ο διαρκής και επαρκής χαρακτήρας τους, λαμβανομένης υπόψη της ατομικής κατάστασης του ενδιαφερομένου.

Τέλος, το Δικαστήριο προσέθεσε ότι η αρμόδια αρχή οφείλει να αναλύσει αν οι προερχόμενοι από τρίτον ή από μέλος της οικογένειας του αιτούντος πόροι πρέπει να θεωρηθούν σταθεροί, τακτικοί και επαρκείς. Συναφώς, μπορούν να συνεκτιμούνται ο νομικά δεσμευτικός χαρακτήρας της ανάληψης υποχρέωσης συντήρησης εκ μέρους τρίτου ή μέλους της οικογένειας του αιτούντος, ο οικογενειακός δεσμός μεταξύ του αιτούντος και του μέλους ή των μελών της οικογένειας που προτίθενται να αναλάβουν τη συντήρησή του, καθώς και η φύση και ο μόνιμος χαρακτήρας των πόρων των τελευταίων.

³ Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ 2004, L 158, σ. 77, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 229, σ. 35).

⁴ Οδηγία 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης (ΕΕ 2003, L 251, σ. 12).